

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonczy-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felzárólatások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitisor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1886. augusztus 15.

Az ó-kor nevezetesebb városai alakulásukat, gyors fejlődésüket, népesedési, gazdasági s culturalis szempontból, azon tapintatos eljárásnak köszönhetők, miszerint szabad beköltözési s letelepülhetési jogot adtak mindazoknak, kik ép testtel és lélekkel voltak megáldva, s így ha kellő akaratával rendelkeztek, a megélhetési eszközeit teljesen bírták. Sőt egyik-másik valóságos menhelyet nyitott még azok számára is, kik hazájukat bármily oknál fogva elhagyni kénytelenek voltak. — Így nem csodálkozhatunk azon óriási eredmények felett, mit aránylag nagyon rövid idő alatt e városok legkiválóbbjai értek.

A történelem tanubizonyossága szerint azonban igen kevés ország és város sajátította el az ók ez eljárását. Sőt egyik-másik körülövezte magát a kiváltságok sánczaival nem nagy előnyére a rendszeres fejlődésnek. — Egyedül az északamerikai egyesült államok kormánya az, mely a munkaképességet s a büntetlen előéletet kötve ki a letelepülhetési, illetve polgárrá lehetsé feltételévé: népesség, haladás tekintetében csakhamar tulszárnyalta az óvilág államait, úgy, hogy a legközelebbi század alatt lakosainak száma 5 millióról 55 millióra emelkedett, városai gombamódra szaporodnak; ipar, kereskedelem, földművelés terén roppant haladást tüntet fel. Igen, mert megtanulta az ókor államaitól, hogy és miként kell eljárni szemben azokkal, kik kötelekbe lépni ohajtanak.

Nálunk egy kissé másképp áll a dolog. Rimaszombat városa egyike azoknak, melyek kiváltságokkal láttattak el. E kiváltságok kétségtelenül sarkalatos bástyái voltak az alkotmányos jogoknak a múltban, s biztosították az ily helyek fölényét a szomszéd helységek felett. Azonban ma, midőn ember és ember között csakis a személyes tulajdonok

különbé foka tesz és tehet különbséget, ezek is sokat veszítettek jelentőségükből. S mind e mellett úgy látszik mi sem az ó-kor népeitől, sem Amerikától tanulni nem akarunk, mert nálunk, hogy valaki városunk polgára lehessen saját személyére nézve, 10 évig kell a város falai között élni feddhetlen életet, 25 évig, hogy utódai is polgárosittassanak. Sőt még ez sem elég, mert élhet közöttünk bárki akár 100 évig, vihet vezérszerepet a közügyek terén, áldozhat időt, fáradságot a nemes város fejlődése érdekében évtizedeken keresztül, mégsem tekintetik polgárnak mindaddig, míg ezen kiváltságot pénzen meg nem veszi, vagy érte nem folyamodik.

A vagy nem neveltséges-e ez a XIX-ik század végén? Szerintünk nemcsak neveltséges, de káros is. Neveltséges pedig azért, mert élő példák bizonyíthatják, hogy városunk ügyében éppen azok viszik a vezérszerepet nagy mérben, kik csak „letelepültek“, ezek viszik a haladás zászlóit társadalmi életünkben még pedig éppen a polgárok bizalma folytán. Káros pedig azért, mert válaszfalat huz a város lakosai között, s így az egyesülést gátolja, sőt azok, kiket végzetük több-kevesebb időre hozzánk hoz, ideiglenes lakóhelynek tekintvén városunkat, nem szívesen hoznak ennek érdekében áldozatot. Ezért alakulnak különféle körök, válnak szét a társadalmat alkotó elemek éppen akkor, midőn városunk a fejlődés stádiumában van.

Mondhatnák némelyek, hogy „néma gyermeknek anyja sem érti szavát“, s e nemes város a polgárjogot a folyamodóktól, ha elegendő okkal támogathatták kérvényüket, sohasem tagadta meg; ezért van szükség arra, hogy, akik 10—25 évben voltak városunk lakói folyamodjanak. — Azonban ebben sokan némi lealázót látnak, s nem járván semmi kiváló haszonnal, nem sokan vállalkoznak rá, annyival is inkább, mert sokkal nagyobb érdekében áll minden városnak, s így Rimaszombatnak is, ha

minél számosabb, művelt, munkabíró s e várost második édes anyának tekintő polgárai vannak, kik közügyei iránt melegen érdeklődnek, azokért áldozni készek és képesek, s a kik falai közül eltávoznai, így a köztünk lakást csak átmenetnek tekinteni nem akarják, mint az egyesnek, ki — akár hivatalnok, akár birtokos, akár más téren működik, — tudja azt, hogy közintézményeink feltartása rendesen áldozattal jár, s ily viszonyok között, ha meghozza is azt, még csak elismerésre is alig számíthat.

Nem ohajtjuk mi mind e mellett is teljesen félretétetni azon statutumokat, melyeken ez eljárás nyugszik, mert a gyors ujtás rendesen megrázkódtatással jár; hanem bátrak vagyunk indítványozni, hogy városunk előjárósága vegye sorba a lakosságot, s a kiktől ezek között meg van győződve, hogy sem életmódja, sem személye ellen kifogása nem lehet, s e mellett a tisztességes megélhetési eszközeivel rendelkezik, emelje polgárai közé, s látni fogja, hogy többen fogunk lelkesülni a közügyekért, és többet fogunk tenni városunk érdekében. — r — n.

Mezei közgyűlés Rimaszombatban.

A városunkban folyó hó 10-én Fáy Gusztáv főispán elnöklése alatt tartott mezei közgyűlés szokatlanul élénk volt. A bizottsági tagok nagy számmal voltak jelen, nem kevésbé a hallgató közönség, mely tömeges megjelenésével jelzék élénk érdeklődését a napirendre kitűzött ügyek iránt.

Elnöklő főispán üdvözölve a szép számmal egybegyűlt bizottsági tagokat, a gyűlést megnyitja. Lukács Géza aljegyző felolvassa a fegyelmi ügyekben eljárás szabályzatát, mely után a legtöbb adófizető polgárok névsorának összeállítására került napirendre. Ezt egy-két érdekes tárgyalandó pont követte. Szőnyegre került ugyanis Borsodmegye átirata megyénkhez a Janszky-Edelsheim ügyben a képviselőházhoz intézett folirathoz való csatlakozása iránt.

Erre vonatkozólag Hevesy Benedek országgyűlési képviselő következő indítványt adta be:

T Á R C Z A.

Jön az alkony

Jön az alkony, szellő szárnyon
Száll a földre le.
Lágy szellőtől ing az ágon
A fa levele.

Mogyorófa lugasomba
Ülök csendesen,
Almódózva, csendem itt nem
Bántja semmi sem.

Nem hat ide a világnak
Untató zaja,
Almódózva ringat el a
Madarak dala.

Álmódózva mig kezemre
Hajtanám fejem,
Röpke madár a gondolat
Tova száll velem.

Szeretek én itt időzni,
Kedves ez a hely.
Beh sok édest mond susogva
Minden fa level.

Kedves e kert, kedves ennek
Lombja, lugasa.
Hogy szerette ő is, az a
Szerető apa.

Hányszor ült itt, mig az a lomb
Betakarta, be.
Álmódózni, megpihenni
Hányszor jött ide.

Jön az alkony, bibor fénybe
Gyul ki nyugaton.
Lágy szellő kel, s meglegyinti
Égő homlokom.

Jön az alkony, fa levele
Ingva ring, remeg.
Lágy szellőbe homlokom tán
Ó csókolja meg.

Borsody Béla.

A hőfok.

A németen nem csodálkozom, de az angoltól már elvártam volna, hogy kitalálta legyen a hőfokmérőt az emberi eslekedetekre, általában az emberi természet minden egyes jelenségeire. Hogy miért nem csodálkozom a németen? Egyszerűen azért, mert ő olyat szeret kitalálni csak, a mivel a magyarnak ártani lehet, — már pedig a hőfokmérővel nem igen lehet ártani. Hanem ebben is csalódik a német, mint sok más hitében, a miként alább ki fogom mutatni, mert be fog bizonyosodni, hogy a hőfokmérővel nagyon is sokat tudna ártani a német a magyarnak.

De kezdjük a disszertációt magáról a hőfokmérőről. A dalárda vasárnapi mulatsága alkalmával észlelhette mindenki, a kinek észlelő képessége s ilyetén akaratja volt hozzá, hogy miként hevül a tánczótól a tánczospárók temperamentuma. — Őt fokkal szabad fokozódni a vér melegségének a tánczközben, mikor az öt fok többletet eléri — akkor már abba kellene hagyni, mert öt fokon felüli túlmelegedésből már meghülés, legalább is nátha származhatik, ha aztán a rendes mérsékleten felül még másik öt fokkal is fokozódik a temperamentum — akkor már még nagyobb veszedelem is következhetik, például az, hogy szerelmes lesz a tánczosába a tánczosné. És aztán ha még azt a vakmerőséget is kockáztatja valaki, hogy még harmadik öt fokra is engedi feleségződnie a vérmérsékletét — akkor plane a non plus ultra veszedelem elé néz, tudniillik kálvinista halál — a guta viszi el. Így hát mégis csak jobb, ha a másik öt fokkal viteti el magát valaki a lányok sorából, az az a tánczosával. Ily módon vannak fokról-fokra összeköttetésben a nátha, a szerelem és a guta.

Most tehát nagyon helyesen találta volna ki az amerikai, ez a legangolabb német, hogy egy hőfokmérő volna alkalmazva karperecz gyanánt minden nőnek a pulzusára, akkor megláthatná tánczközben, hogy elég-e már a tánczból, vagyis hogy közeledik-e már öt fokhoz a rendesen felül?

Azt mondanák erre sokan, hogy hiszen a lábáról tudhatja, hogy elég-e, — én meg erre azt mondom, hogy tudja is az ember akkor mikor tánczol, hogy lába is van, — nem ott van akkor az embernek az eszé.

Nos tehát! ha aztán öt foknál abban hagyja a nő a tánczot — az azt jelenti, hogy nagyon mérsékletes, okos még a mulatságban is, — meg nem akar a tánczosába szerelmes lenni. Így aztán a férfi is tudná magát tájékozni, hogy milyen fokig engedje magát hevülni, lévén a férfinak

olyan temperamentuma, hogy a menyit leolvasott a fokkarpereczről — annyit enged melegedni a saját simpatiháján is.

Mutatni kellene annak a fokmérőnek azt is, hogy haragban, vagy barátságos minőségben van-e és milyen fokon a vérmérséklet. Ennek különösen a házias emberek vennék hasznát. A haragot minus, a sympathiát plus jelölne meg.

Most, hogy nincsen ilyen mérő, nem tudja a férfi, hogy vajjon haragos kedvben van-e a felesége és mily fokban.

Ei akar menni a férj a cassinóba, ebbe a mindenre kifogásnak elég jó helybe, azonban nem tudja meddig maradhat ott, miután a felesége temperamentumáról nem bír elég tudomással. Ha azonban fel volna már találva a mérő, csak megmérné a pulzust és ha látná, hogy csak null fokon van vagyis se haragos, se sympathikus — akkor az olvasás után egy kis kalabriás vagy vist is megjárja, sőt tán a vacsoráról is elmaradhat; ha pedig null alatt öt fokkal van — akkor hamar kell a lapokat átnézni ha még egy kis kalabriást is élvezni akar; ilyenkor a vacsoráról való elmaradásról még csak szó se, hanem aztán ha null alatt 10 fokot mutat, akkor egyik szemekkel a lapba nézhetsz ugyan s átfuthatod a háboru híreket; de már a másik füled haza sugjon, — ha nem akarsz a másik szemekkel savanyu arezot látni, az egyik füleddel pedig háboruságba keveredni. Socrates se érte volna az a bizonyos záporosó, ha a hőmérő dívatban van, mert leolvashatta volna a Xantippe temperamentumáról, hogy null alatt 15, már pedig ilyenkor csakis zivatar közelit.

Egyébiránt még tán jobb ha az asszony haragszik. Azt szoktuk mondani, hogy a ki haragszik, annak nincs igaza. Már pedig ugyan emberek nyuljanak a kebelükbe, hogy hányszor adunk igazat az asszonynak — ha nem volt muszáj? Így aztán lenne okunk igazat nem adni, hangoztatnók örökké a fennebb mondott igazságot.

Másik előnye az asszonyharagnak az, hogy mikor az asszony haragszik — akkor nem kér a férjétől semmit, nyugodt lehet a férj, hogy se bálí ruha, se fürdő, se más ilyes fogalmak nem jönnek kérdésbe; no igen, mert ugy gondolkozik az asszony, hogy most csak nem kérhetek tőle, hiszen haragszom rá.

Harmadik, és nem megvetendő előnye az asszony haragnak az, hogy a duzzogó szájra nagyon jó csók esik.

Évvel azt hiszem abba is hagyhatjuk az asszony haragot, hiszen az asszony is abba hagyta.

Hanem ha már kipletykáltam a hőmérséklet hatását a nőkre nézve: megadom az elégtételt avval, hogy elmon-

Tekintve az e f. évi május 21-ik napján a Janszki generális által előidézett sérelmes ügyet, — és tekintve még sérelmesebb elütését, melyek által a magyar nemzet nem csak önértékében és becsületében lett megsértve, de egyzersmind súlyos arczulesapást is szenvedett, indítványozom: Határozza el Gömör és Kishont t. e. vármegye rendkívüli bizottsági gyűlése:

1-szer. Hogy a megsértett nemzeti önérték és becsület, valamint a súlyos arczulesapást által okozott sérelmet a magyar nemzet méltósága méltán követelheti az elégtételt; annak megszerzése végett az országgyűléshez és a magyar kormányhoz feliratot fog terjeszteni, s annak megszerkesztésére öt tagu bizottságot küld ki kebeléből.

2-szer. E határozat támogatására és haszn határozat megtételére valamennyi törvényhatósághoz megkeresést intéz. — Beadja: Hevessy Benedek m. b. tag.

Ennek felolvasása után Szentiványi Árpád kéri az indítványt — benyújtó által — visszavétetni, meg lévén győződve arról, hogy Hevessy nem nyújtotta volna be, ha a borsodi átiratról tudomása lett volna. Hevessy Benedek szép beszéddel indokolja indítványa benyújtását. Szavait általános lelkesedés követte, s a jelenlevők zajos éljenzéssel fogadták beszédét, mely így hangzik:

„Tisztelt bizottmányi közgyűlés! Nem tartozom azon túlzók közé, kik kis dologból is szeretnek nagyot csinálni, de hogy a kormányelnök szavaival éljek, ha valaki az eseményeket helytelen és tapintatlan eszekekedéssel oly nagyra fejlesztve, hogy az által alkotmányunk és önállóságunk veszélyeztetve van, akkor midőn felszólalok, csak azon kötelességet vélem teljesíteni, a mely kötelesség teljesítésével rang, osztály és pártkülönbség nélkül mindnyájan egyformán tartozunk, — mert én nem hiszem, hogy akadhatna közöttünk egyetlen egy férfi is, ki a magyar nevet a gyász magyarok, vagy magyarkák nevével felesérelni hajlandó lenne.

Tisztelt bizottmányi tagtársaim! a felolvasott indítványból láthatjuk önök, hogy annak megtétele nekem a Janszki tábornok által előidézett, s a nemzetet mélyen sértő ügy adott okot.

De nem fogom sem az ügy keletkezését, sem lefolyását, annál kevésbé annak elintézését elősorolni, mert azok önök előtt úgy is eléggé ismeretesek, de ha mindezeket mellőzöm, annál inkább kell hogy konstataljam azt, miszerint az ügy előidézése által a nemzet önértéke és becsülete lett megsértve, elintézése által pedig a nemzet és a nemzeti kormány rüt arczulesapást szenvedett.

Nem lehet érdekemben, hogy a kormányt különösen vegyem pártoláson alá, de midőn nemzet és kormány kapcsolatosan egyaránt sérte van, kell, hogy a nemzeti ügygel támogassam ama kormányt is, melynek különben ellenzeke vagyok.

Látom is, mint gyulnak pirosra a leghalványabb arczok is a sérelmes ügy felemelésére, de látok még egyebet is, látom itt a megye termében felfüggesztett jeleséink arczképeinek intését és hallom azok szellemének ezen szótátát: „Követeljenek a megsértett nemzeti becsületért elégtételt, nehogy a világ és utódaitok előtt bizonyítsatok gyáva-ságtokat.”

Hiszem 1867-ben fátvolt vetettünk a multakra, és én kérdezem, vajjon szabad-e a feledés fátvolát akár egyik, akár a másik félnek megbolygatni, vagy illetéktelen kezek által megbolygatni hagyni? Nem uraim, mert a mely fél ezen fátvolt megbolygatja, vagy megbolygatni engedi, az tüsszel játszik és vihart arat.

Mi nem érintjük a feledésnek e fátvolát akkor, midőn a nemzetet ejtett sérelméért illetékes helyen követeljük az elégtételt; ezt ezölözza indítványom, ennek támogatását kérem és elfogadását várom önöktől tisztelt bizottmányi tagtársaim.

Es ezzel befejezhetném beszédemet, de legyen még megengedve, hogy mélt. főispán urhoz fordulhassak.

A ma kiküldött törvény, melylyel a megye új életét kezdi, nagy hatalommal ruházta fel a főispánokat, ezek kö-

zött tehát Méltóságodat is; de én ismervé Méltóságodnak multját és jelenét, ismervé különösen a hazaszeretet és az alkotmányhoz való ragaszkodását. (Általános zajos éljenzés) csak arra kérem, párosítsa össze nyert hatalmát az 1848-iki törvényben foglalt azon elvitázhatatlan alapigazsággal, mely szerint az alkotmány védbástyául a vármegyék vannak, elismervé és én hozzá teszem: ezentul is annak kell maradniuk; — ha ezen az uton fog haladni, szeretett hazánknak, koronás királyunknak, az alkotmányunknak és e megyének egyaránt hasznos szolgálatot fog tenni.

Ismételten kérem indítványomnak elfogadását.

Utána Kubinyi Géza szólalt fel, majd Bornemisza László alispán szép beszéddel pártolja Borsod-megye feliratát. E vitában részt vettek még: Máriaassy Andor, Farkas Ábrahám, Hevessy Bertalan országgyűlési képviselő, ki a feliratot a borsodmegyei szellemében a jegyzői kar által kívánja szerkesztetni.

Az állandó választmány abbéli határozatát tehát, hogy feliratot intéz, magáévá tette a közgyűlés, de a felirat a Hevessy Benedek indítványához képest önállóan fog szerkesztetni.

Némi vitára szolgáltatott alkalmat a napirend azon pontja is, mely a sajo-püspöki hid átvetelét tárgyalja. Bornemisza alispán ugyanis kijelentette, hogy a megyei főmérnök véleménye szerint a hid jókarba hozatala 2400 frtot emésztene fel, de még akkor sem volna a hid eléggé tartós és így legezélszerűbbnek véli bevárni az ujonnan kiküldendő szakértőt, ki majd ez irányban véleményadásra lesz hivatva. Dapsy Vilmos addig is járható állapotba kívánja hozatni a hidat, míg ezzel szemben Kubinyi az építést függesztlen akarja hagyatni, Máriaassy Andor és Fáy Barna esatlakoznak az alispán nézetéhez, míg Szentiványi Árpád az ügyet nem kívánja bolygatni. Ujházy főjegyző felszólalása után Fáy főispán kimondja, hogy megvárják a felülvizsgálást.

Miután még a természetvizsgálók Temesváron tartandó gyűlésére szóló meghívó felolvasatott, elnöklő főispán köszönetet mond a jelenlevőknek szives türelmükért, mire a közgyűlés az elnök zajos éljenzése közt feloszlott.

K. A. E.

A „Gömörmegyei magyar közm. egyesület” első évi közgyűlése.

A „Gömörmegyei magyar közművelődési egyesület,” melynek keletkezését csak rövid időre vezethetjük vissza, a mely ugy hazafias, mint kulturális szempontokból tekintve, igen fontos missiót teljesít intézménye meggyének, első rendes közgyűlést folyó hó 10-én délután tartá szépszámu hallgatóság jelenlétében. Megyénk főispánján s alispánján kívül mintegy 150 tag volt jelen.

Török Bálint ideigl. elnök emelkedett hangon mondott beszéddel, s a jelenlevők általános lelkesedése közt megnyitja a gyűlést. Beszéde így hangzik:

Tisztelt közgyűlés! A midőn a megye kebelében alakult magyar közművelődési egyesület első rendes közgyűlést megnyitom, — mindenek előtt őszinte örömmel üdvözölöm az egyesületnek ez uttal szép számmal megjelent mélyen tisztelt tagjait, — e tömeges megjelenés bizonyítja annak, hogy önök részvétellel s élénk érdeklődéssel viseltetnek azon egyesület iránt, melynek végeztelje különben sem lehet más, mint a közművelődés előmozdítása által felébreszteni az általános nemzeti közérzuletet, s ez által fejleszteni s apólni a tiszta magyar szellemet.

Egyesületünk alakulásának eszméjét első sorban megyénk boldog emléktű alispánja Szontágh Bertalan karolta fel, — az ő hazafias buzgalmanak s ismert erélyességének tulajdonítható, hogy egyesületünk még a mult év folyamán alatt megalakultnak mondatott ki, — hogy ez alkalommal e helyet én foglalom el, következménye ez azon gyászos és valóban mélyen megrendítő esetnek, mely boldog emléktű elnökünk váratlan halálával az elnöki ügyvitel mintegy kötelességszerűleg háramlott reám, — a megboldogultban a társadalom egy tisztakeblű hazafit, megyénk közönsége erélyes és munkás főtisztviselőt, egyesületünk pedig pótolhatlan elnökét vesztette el. Fejezzük ki uraim ezuttal is részvétűket s megilletődésűket a boldogult elhunyt felett, s ebbeli érzelmeinknek jegyzőkönyvileg is kifejezést adni méltóztassanak.

Egyesületi ügyeinket illetőleg, — nem ezölöm ezuttal működésűnk eredményéről részletesen szólni, egyszerűen hivatkozom, s felkérem becses figyelműket az előterjesztett évi jelentésre, — csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy működésűnk tere ez ideig legkivált a tagok gyűjtésére, s a körök alakítására irányult. Van ugyanis az egyesületnek ez ideig 102 alapító-, 761 rendes, és 1134 pártoló tagja; vagyoni állása pedig következő: kötelező aláírásokban 13223 frt 74 kr. ebből tényleg befizettetett 4630 frt 86 kr. Az itt feltüntetett eredmény, tekintve egyesületünk fennállásának rövid idejét, kielégítőnek mondható, — ezölünk kivételére nézve azonban elégtelen, épen azért jelszavunk s főtörekvésűnk legyen jövőre is új tagok gyűjtése s alapvagyonunk gyarapítása.

Ha végig nézünk uraim, egyesületi tagjaink névsorán, látni fogjuk azt, hogy még sokan hiányoznak soraink közül; sőt hiányoznak olyanok is, kik épen társadalmi állásuk s befolyásuknál fogva lennének hivatva egyesületűnket ugy szellemileg mint anyagilag elősegíteni.

En uraim ugy vagyok meggyőződve, hogy Gömör-megye értelmisége minden körülmények közt tudja s ismeri kötelességét, s ezen meggyőződéséből meritem abbéli reményemet is, hogy még a távollevőket az elért eredmények után hova-előbb soraink közt látandjuk, s a hiányzó névsora is be lesz jegyezve egyesületűnk anyakönyvébe.

A tagok gyűjtésével kerűtünk mindent, mi kellemet-segekre, vagy épen izgalomra szolgáltatott volna alkalmat, nem erőszakoltunk senkit arra, hogy soraink közé álljon, nem is adtuk alkalmat elleneinknek sem azon — már ugy is többször hangoztatott — feltevésűkre, mintha egyesületűnknek más ezölje nem is lenne, mint nem magyarajku polgártársainkat megfosztani anyanyelvűktől. Mi nem erőszakolhatjuk nyelvűnket senkire, mi csak módot és alkalmat akarunk nyújtani arra, hogy nem magyarajku testvéreink is megtanulhassák nyelvűnkét, az állam nyelvéét, hogy ez által még szorosabba fűzhessük azon testvéri köteleket, mely Gömörmegye lakosai közt évszázadokon keresztül oly elismert egyetértéssel állott fön, ezölünk, s egyedül törekvésűnk, hogy Gömörmegye lakosai rang-, nyelv- és valláskülönbség nélkül egyesűljenek a hazaszeretben. Ez érzelom

lengje át Gömör fiainak szívét, lelkét, hogyha netalán ismét veszfelhők tornyosulnának hazánk egén, a megpróbáltatás napjaiban, — mit elődeink is annyiszor tettek, — lelkesedéssel, s egyetértéssel védhessük hazánkat, jogunkat s nemzetiségűnkét egyaránt.

Felemlítendők tartom továbbá, hogy a megerősített alapszabályok rendelkezéséhez képest körök alakultak Rimaszombatban, Nyustyan, Rozsnyón, Csetneken, Jolsván, a Garam völgyön s Nagy-Röcezen. Kisebbs körök pedig Tiszolczon, Pelsüczön, Rimaszécs-Hangony vidékén és Putnokon, a megye többi részében a körök alakulása szintén folyamatban van. Örvendetes jeleségűl tünik fel t. közgyűlés, hogy a nagyobb köröket épen a megye felső részében sikerűlt, még pedig a nem magyarajku lakosok közbejöttével, minden nehézség nélkül alakítani meg, miből az tünik ki, hogy megyénk felső vidékét még észak dermesztő szele sem volt képes megrontani, mert ama vidéket egy lelkesűlt, s hazáját forrón szerető nép lakja, mely minden szépért, s hazafias czélért lelkesűlni tud is, akár is.

De nem kisebb részvét mutatkozott t. közgyűlés megyénk alsó részének egyes helyein is, lelkesítő pelda gyanúnt említem fel a jánosii dalárdát és Simoni község lakosait; mindmegannyian földmívelők, de tisztakeblű, s hazafias érzelmű polgárai meggyéneknek, filléreiket rakták össze, s nem egy közülök verejtékes munkájának díját áldozta fel ügyűnknek, a midőn egyesületűnk alapító tagjaivá lettek, mindezen jeleségek annak bizonyítékai képezik, hogy egyesületűnk életképes, de bizonyítékai ezek annak is, hogy Gömörmegye lakosai megértve a kor intő szavát, önkent sorakoznak azon zászló alá, mely a közművelődés, hazafiaság és együttartás jelképe.

Elvégre tudomására hozom a t. közgyűlésnek, mikép megyénk területén ez időszerint 9 kisedodóva és 2 nyári óvodá létezik; e kisedodóvák közül a polomkait segítölözte egyesületűnk 100 frttal, a vernári nyári óvodát pedig 50 frttal, mindezen összegek a közgyűlés utólagos jóváahagyása reményében, a választmány határozata következtében utalványoztattak ki, — a további segélykiosztások elhatározása a jelen közgyűlés feladata lesz.

Tisztelt közgyűlés! Egyesületűnk ügykörében felmerűlt nevezetesebb mozzanatok midőn felemlíteni szerencsém volt, egyidejűleg emlékeztetébe kívánom hozni a t. gyűlésnek, miszerint egyesületűnk szervezetének ideiglenes jellege, valamint azoknak is, kik eddig az ügyek élén hivatás szerűleg működtek, hatás körük a mai nappal megszűnt, midőn a végleges szervezkedés megjejtésére felhívom becses figyelműket, magunkat pedig a közgyűlés nagyrabecsűlt hazafiai érzelmébe ajánlanám, a jelen közgyűlést a fennálló rendszabályok értelmében ezennel megnyitom.

Zajos éljenzés követte beszédét, s annak szószertinti jegyzőkönybe vétele elhatározottat.

Titkár évi jelentését, melyet előző számunkban ismertettűnk, felolvastva, az örvendetes tudomásul vétetett. — További érdekes mozzanatait a gyűlésnek a tisztviselők választása képezte. Elnöknek továbbra is Török Bálint választott meg. A tisztviselőkar többi tagjaivá megválasztattak: első alelnök Csider Károly, másod alelnök Mihalik Dezső, igazgatósági felügyelő Groó Vilmos, titkár Szabó Lajos, pénztáros Dapsy József. A választmányba új tagokká választottak: Csizi Miklós, Fáy Barna, Fáy István, Gaszner Gedeon, Gömöri Pál, Guha Viktor, Horváth János, Máriaassy Andor, Radvánszky Károly, Schmidt Ottó, Szentmiklóssy Sándor, Süteő István, Tornallyay Zoltán.

A közgyűlés további tárgyait képeztek: a költségvetési bizottság jelentése, jelentés a körök beosztása tárgyában, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye átirata, melyben a lelkes megye 50 frttal az egyesület alapító tagjai sorába lép s melyet a közgyűlés örvendetes tudomásul vett; a tiszolezi, esetneki, jolsvai, nagyrocezi s rozsnyói körök kérelme; a garami kör működési tervezete és javaslata a portomenteség megszerzése tárgyában, mely iránt lépések tétele határozottat. Végül a közelebbi gyűlés helyéül Rimaszombat tűzetven ki, a gyűlés feloszlott, s a jelenlevők az egyesület elnökét harsány éljenzéssel kísérve távoztak el. K. A. E.

A gömörmegyei községi- és körjegyzők gyűlése Rimaszombatban.

A gömörmegyei községi- és körjegyzők folyó hó 11-én délután 2 órakor tartották gyűlésüket a megyeház nagy termében. A fölötte látogatott értekezletnek, melyet Bornemisza László alispán tapintatosan vezetett, a községi- és körjegyzők nyugdíjintézetének állapotáról szóló jelentés képezte tárgyat.

Elnöklő alispán — szűnni nem akaró éljenzés közt — szép beszéddel nyitja meg a gyűlést, üdvözölve a szép számmal egybegyűlt községi- és körjegyzőket. Beszédében komolyan lelkűre kóti a nyugdíjintézetnek, mint állami intézménynek szent ügyét, s kéri a tagokat, hogy az egyletnek, mely a községi- és körjegyzőknek ugyszólván sajátja, érdekeit mindenütt és mindenkor igyekezzenek előmozdítani, s azokat érvényre juttatni, mert csak is ily módon lehet annak existenciáját fentartani s a mai modern kor színvonalára emelni. — Maga részéről biztosítja az egylet tagjait, kiknek állását egyébként mindig méltányolja, s ügyűnk szívén viseli, miszerint vállvetve fog velük együtt működni, s oda fog törekedni hogy nem csak az egylet biztosítását, hanem annak felvirágzását is előmozdítsa. Beszédét általános lelkes éljenzés követte, melynek lecsillapultával a jegyzőkönyv vezetésére Bolyky Gábor osgyáni körjegyző kértvén fel, a tárgyalás megkezdett.

Györy Frigyes jegyző felolvassa a nyugdíjintézetre vonatkozó jelentést, melyszert a választmány azt tapasztalta, hogy 15973 frt 84 kr. áll rendelkezésére az egyletnek, de ebből esupán 9807 frt 70 kr. van elhelyezve, a többi, tehát a vagyonnak csaknem $\frac{2}{3}$ -e hátralékban van. Ennek behajtására vonatkozó intézkedés megtételét kéri.

A kezelő választmány előterjesztésével kapcsolatban felolvasatott a kezelő bizottmány által kiküldött pénztári vizsgálat jelentése. 1884-ben bevétel volt: 646 frt 74 kr. 1885-ben 1778 frt 54 kr., 1886-ban 171 frt 80 kr. összesen 2597 frt 08 kr. A kiadás volt 1884-ben 142 frt, 1885. 146 frt 83 kr. összesen 288 frt 83 kr. A törzsvagyon a takarékpénztárban van elhelyezve.

A hátralék behajtásának módozatait hosszas eszmecseré után abban állapították meg, hogy a ki 200 frttal hátralékban van, azt biztosíték mellett évi 50 frtos részletekben késedelmi kamatokkal együtt törleszteni köteles, kü-

dom a férfiak temperamentumát nagyjában és mivel a nőnek éles látásuk és éles megfigyelő képességük van — ők aztán a nagyjából elmondottakból fognak tudni következtést vonni minden egyes kicsi tulajdonságra is.

Ilyen nagyjai pedig ezek: a férfi temperamentuma mindig plus mérsékleten van vagyis mindig sympathicus módon érez a nő iránt, ha néha azt mutatja is a férfi mintha haragos vagyis minus fok a uaturája — ne méltóztassanak annak hinni, mert az csak tettetés, leginkább tettetnek pedig akkor ha gondolják, hogy valami költségvetési előterjesztést akar tenni a nő, csak azért tettetik tehát a minust, hogy ne kelljen megszavazni, sőt hogy elő se terjesztessék.

Másik nagya az, hogy azért helyteleníti a férfi a nő, ez vagy ama tetteit, nem azért mintha nem jó volna, hanem mert irigyli a férfit, hogy nem ő találta ki, hiszen az országgyűlésen is az ellenzék nem azért szavaz a törvényjavaslat ellen, mert az nem jó volna, hanem azért mert nem ő találta ki, de a kormánypart.

Harmadik nagya . . . de nem mondom többet, mert így is megvernek ezért már a férfiak, hogy így elfecsegem a titkot, meg aztán a mint mondom — a nők elég éleslátók arra nézve, hogy e kettőből, sőt egy nélkül is tudnak következtetést vonni. — De tegyék is kérem, mert annak csak örül a férfi, ha őt a nő tanulmányozza, megakarja ismerni.

A magunk temperamentuma tehát már rendén van, hanem a mint elébb kifejeztem — a német is belejátszik a temperamentumunkba. Sokat árthatna nekünk a német, ha tudna bánni a vérmérsékletűnkkel, sőt hogy ha egyszerűen csak ismerné is. Nevezetesen ha csak minusz fokon áll a mérsékletűnk — akkor azt mondjuk, hogy élj a hogy tudsz, ha minus alatt öt fok — akkor: megállj német, ha minus 15 fok — akkor már nem is szőlünk mindnyájan, csak a Patay Están bátyánk programja beszél. Plus fokot pedig akkor ér el a német iránt a hangulatunk, ha békét hagy nekünk, nem igyekszik ránk tuszkolni az ő boldogító eszméit, evel már plus öt fokra emelkedünk, tiz fok pedig akkor volt, mikor őket mink voltunk kénytelenek a végveszedelemtől megmenteni, így lenne az ezután is; legjobban szeretnők pedig a németet akkor, ha — — hogysis mondja csak az ember a háta közepéről. No lám! Hej csak akarná a német hasznát venni a hőmérőnek; Hej csak azt akarná, hogy 15 fokkal szeressük!

Hubay Miklós.

lönbeni végrehajtás terhe mellett. Az ő részben felmerült vitában részt vettek Friderik Vilmos pelsőzi, Markus Dénes gyezei, Jelen Agoston simonii, Zorkóczy József murányi, Györy Frigyes várdedei, Pazár Gusztáv nyustyai és Molnár Gusztáv rimabányai körjegyzők egyik-másik elkeseredett éles hangon kelve ki a behajtás körül követett eljárás módja ellen. — A fentjelzett törlesztési módnak kimondása, illetve megállapítása után Pazár Gusztáv kérdést intéz a jelenlét tagokhoz, hogy nem volna-e jó a tüke egy részét állampapírokkal beváltani? Bornemisza László alispán az eszmét helyesnek, de még ez idő szerint korainak tartja, s épen időszerűségénél fogva kéri azt elhalasztani.

Miután még kezelő választmányi tagokká az 1887-ik évre újból Györy Frigyes, Benyo Lajos és Molnár Gusztáv sorsoltattak ki: elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére saját elnöklete alatt Benyo Lajos rimaszombati aljegyzőt és Kovács József jánosii körjegyzőt kérte fel; s a gyűlést abbéli ohájának kifejezése mellett oszlatja fel, vajha a körjegyzők sohasem tévesztenék szem elől nyugdíjintézetük fontos ügyét, s mindnyaján egy test- egy lélekkel oda működnenek, hogy az egylet megyénk oly sok virágzó intézményével egy színvonalra emelkedve, az első között foglaljon helyet! — Sűrű éljenzés követte szavait mire az elnök megköszönte a jelenlét tagok szives türelmét s tömeges megjelensét. — Majd Friderik Vilmos pelsőzi körjegyző fejezte ki a jelenlét tagok nevében őszinte köszönetét elnök alispánnak a gyűlést tapintatos vezetéséért, s azon szives figyelemért, melylyel a községi- és körjegyzők érdekeit s ügyeit mindig szemmel kíséri. —rm.— A. E.

Válasz Szabó József ur nyílt kérdésére.

A rimaszombati egyes. prot. főgymnasium ez évi értesítőjében közébcsatolt felolvasásom egyik passzusában azt írtam, hogy Tompán Orbán Ferencz református pappal volt közelebbi viszonya, kiről Petőfi is írt egy fureska karrikatúrát. — On a Gömör-Kishont mult heti számában e tárgyban kételyt fejezve ki, Petőfinek kérdéses költeményét Orbán Mihály szintén református papról véli írónak miután ezt ön már régtől fogva így tudja, s kérdést intéz hozzám, az iránt, hogy most már melyik Orbán az, a kiről Petőfi írt?

En a nagy költők életében felmerült ily nemű epizódokat okmányilag igazolni nem tudom, de a fentirt dolgot oly szavahihető egyénemtől hallottam, kik egy Petőfi és Tompát, mint Orbán Ferenczet személyesen ismerték. És miután hallottam: mint rendkívül jellemző és a valósággal könnyen megegyezhető epizód, fentebb említett művemben fel is használtam. Timódi Sebestyén „Chronica”-ja elszavában ezeket mondja: „Az mi keveset írtam, igazat írtam; ha pedig vétők volna benne, azt ne én vétőkönnek, hanem az a kiktől értéköztem, tulajdonítsátok.” (Kolozsvár 1854.) En is igyekeztem igazat írni. — Tisztelettel

Rimaszombat, 1886. évi augusztus hó 14.

Dr. Veres Samu, főgymn. tanár.

Egy kellemes vasárnap.

Szokatlan élénkség, rendkívül vig hangulat jellemzik legjobban a mult vasárnapi napot. Városunk apraja-nagyja talpon volt, s a már kora délelőtt megindult jelentőségteljes mozgalom jelezte, hogy közönségünk a vasárnapi nap legváltozatosabb programjának néz eléje. Pluvius ugyan a műsor első pontjának élvezetétől igyekezett a várakozó közönséget megfosztani, a mennyiben szakadó záporosodt boesátt városunkra, de miután látta, hogy a várakozók jelszava: „megázva bár, de törve nem”, abba hagyta hasztalan fáradozását, s át engedte a teret a napistennek. „Felderült tehát a diéső nap dele!” A Szabadka pusztá felé özönlő néptömeget lódobogás készítette sorfal képezésére, s előttük „defilírozott” a helybeli tüzérseg tisztikara teljes díszben, mely a Losonezról érkező katonaság fogadására indult.

Pontban 1 órakor érkeztek városunkba a kedves vendégek — Losonez gyalogsága — s bevonulásukat gyartották a „Czigánybáró” indulójának harsogása mellett. A főtéren foglaltak állást, s a szokásos zászló elhelyezés után elszállásoltattak, átengedve a teret a nyugdős kivánsi tömegnek.

Délután 4 órakor a legkedvezőbb idő mellett, kísérel a helybeli zenekar által, utnak indultak városunk jeles dalára, hogy — már az idén harmadszor — valóban élvezetes délutánt szerezzenek műértő közönségünknek. A „Széchenyi kert” köröndjében már nagyszámú közönség várta őket, türelmetlenül. Tovább nem is várakoztatták őket dalnokaink, hanem megnyitották a szép ünnepélyt Huber „Király dalának” szabatos előadásával. A lelkesedést, mely az időközben rendkívül nagyszámúvá lett közönség részéről ugy ezt, mint a versenydarabok eldalolását követte, leírni lehetetlen!

Hallottuk Hubay „Magyarok Istenét”, Petőfi „Imádságát”, „Magyar népdalok” s a „Pepi tánt”-ot, a darabok mindenikét lelkes, kitörő éljenzés és frenetikus tapsvihár követte. — De a precizió és a lelkesedés, melylyel az egyes darabokat eldalolták, valóban meg is érdemelték a közönség teljes elismerését tolmácsolni kívánó tapsokat.

A műsor igazán változatos volt. A dalárda első fellépését követték a helybeli cigány zenekar talpalávaló esárdásai, s ez után felhangzott a katonai zenekar megnyitói indulójának hangja, melyet a közönség tapsviharral fogadott. — A dalárok után ismét a táncosok domoálták a teret s ezután a katonazenekar által eljátszott szebbnél-szebb darabokban gyönyörködöttünk.

A valóban kitünően sikerült mulatságnak csak a késő esti órák vetettek véget. Tudósításomat a jelenlét szépek névsorával kellene befejeznem, de ezt, azok nagy számához képest lapunk szűk tere nem engedi; elég legyen tehát azt constatalnom, hogy városunk és vidéknek színe-java jelen volt, s hogy a hölgyek, valódi szépségkoszorút képeztek, melyet szétbontani valóban — hálátlan munka lenne.

Kármán Aladár Ernő.

A pécsi országos dalárünnepély.

„Németnek Bécs, magyarnak Pécs” oly közmondás, melynek értelme a régmúltban gyökerezik. Azonban Pécsnek nevét aligha emlegették valaha szélesebb körben, mint most, midőn az országnak csaknem összes dalárdái megjelentek vendégszerető falai között versenyre a diésőségért.

Minket is közelről érdekel a verseny, mert hiszen ott vannak a küzdők sorai között a mieink is, megmutatandók, hogy e nemes város és közönségének pirtfogására a rimaszombati dalárda méltó.

Azonban ha a versenyző testületek során végig tekintünk, daczára daláraink kiváló tehetségének és szorgalmának, nem zárkozhatunk el bizonyos aggály elől. Mert ugy látjuk, hogy azon testületek között, melyek versenyre keltek, a mieink csaknem a legifjabb, s e mellett a hosszú utazás, főleg rekkenő melegben, a vasuti kocsikban összezsúfolva, nem oly tényezők, melyek a jól conservált hangra is kártékony hatást ne gyakorolnának, s ha ehhez vesszük a nagy vihart, mely épen a verseny ideje alatt dühöngött Pécs felett, melyből nekünk is jutott egy keves, nem lehet nagy a remény, hogy a miskolci diadal egy fokkal emelkedni fog.

„Utazásunk — írja lapunk egyik barátja — Fülelig rendben folyt, de itt megrekedtünk, s teljes 5 óráig kellett várakozni. Pestre megérkezvén a testvéri ölekezés és csokoládás után elszállásoltak bennünket a „Makk-hetes”-be, hol bizony ötvenötnek nem valami kényelmes szállása volt. Innen 11-én kiindulva délután 3 órakor Dombóvárra értünk eltikkadva a meleg és éhségtől, mit a vendéglős fel is használt, mert örülhetett a ki drága pénzben egy kis fagygyűző gulyáshut kaphatott. Félóraig időztünk itt s Pécsre, e kedves magyar városba esti 5 órakor értünk, hol a zászlók alá sorakozva, vonultunk a város főterére. Utközben a pécsi hölgyek koszorút tüztek mindenik dalárda zászlójára. A mi-enkre a bájos Takács Jenni kisasszony tüzött koszorút. A szokásos üdvözlő és fogadó beszédek után eltikkadva értünk szállásunkra, új erőt gyűjtve az ismerkedési estélyre.

Az ismerkedési estély fényesen sikerült. Volt dal, meg dal, melyből „egy kis operaház egy téli évadon megélhetett volna.”

Aug. 12-ikén délelőtt a jury tagjai választották meg s a versenyző dalárdák sorrendje állapított meg szokás szerint sorsolással. — A versenyző 17 dalárda között, mint-hogy 6 visszalépett, a mieink 16-ik volt a sorrendben, s így nem esoda, ha a szakadó zápor és vihar tombolása közben az átázott közönség sem a rimaszombati, sem pedig az utána következő ungvári dalárdát nem részesítette kellő figyelemben. — E versenyben, mint a napilapok írják, a budai tünt ki, mely 16 év óta most lépett először küzdő-terre, emlegetik a miskolci, szegedi, kassai, kolozsvári, egri és kecskeméti dalárdákat, mint a melyek nehéz feladatokat kiválóbban oldottak volna meg, ambár a nem műértő közönség, s hozzá legtöbbször hasonló hirlaptudósítók az elbírálásnál nem lehetnek mérvadók, mert az ungvári dalárdának, mely Miskolcon az első díjat általános megelégedéssel vitte el, egy niveau állani a mieinken sem szégyen.

Egyébiránt az ez alkalommal kiadott „Emléklapokban” e versenyről a következőket olvassuk:

„Fél nyolczkor újra nekieredt az eső, mindenki száraz helyre sietett, s már lemondunk arról, hogy a verseny megtartathassék, de a legnagyobb zuhogó zápor között szétrepült a kettős függöny s ott állt a kis „Szentesi dalegylet” nyugodtan várva míg a közönség némiképp megnyugodott.

A kis bátor csapat rázendített Hubay Jenőnek „A magyarok Istene” nehéz dallamára, a mire aztán a vihar is — tán esupa kivánsiságból — kissé meghunyászkodott: mindamellett a piánók s a szép bariton-szó egészen élvezett.

A mint az utolsó akkord elhangzott, a közönség óriási éljenzést, s háromszor hívta ki a lámpás elé a derék kis dalárdát.

Utána az „Egri dalkör” lépett föl 32 taggal, szép sikerrel vitte keresztül nehéz feladatát. A közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta meg szép éneküket.

Harmadiknak jött a „Miskolci dalegylet” 25 taggal; utána a „Debreczei dalegylet” 32 taggal. Mindkettő derék munkát végzett, volt is részük a tapsban.

A „Győri ének- és zeneegylet” és a „Kecskeméti dalárda” (utóbbiak diszmagyarban) körülbelül egyforma sikert arattak.

A „Budapesti férfi dalegylet” 24 taggal lépett a sikkra és ép ugy mint a 20 taggal megjelent „Szegedi dalárda”, melynek lobogóját pécsi tisztelői megkoszorúzták, a karmestert megcsokrozták — meleg tetszésnyilatkozatokban részesültek.

A szegediek után jött a budai dalárda 32 taggal, Selley karmesterrel. Még el sem hangzottak a dörgő morajban végződő akkordok, megrendültek a falak a fülharsogató tapstól. Megelégedett mosoly lebegett a jury és a közönség arcán, mert itt nem talált kifogásolni valót. Hat kihívas jutalmazta a derék dalárdát. Nehéz álláspontja volt ily fényes siker után a különben jól szervezett kassai dalárdának, de azért ennek is, minként a szatmári, báttaszéki, soproni dalfűzérnek, sátoralja-ujhelyi dalárdának kijutott bőven a tapsból. Nem viszi rá a mi közönségünket a szive, hogy a dalárdák fáradzásait legalább ily módon ne kárpótolja; de már ismét nagy lármá uti meg füleinket, harsány éljenzés, szünni nem akaró Kolosvár! Kolosvár! tölti be a kitünő akusztikájú esarnokot, és a vörös függöny nyolczszor ment szét, hogy helyt adjon a kiválólag kitünített dalárdának. Mint utolsó versenyzők a rimaszombati, majd az ungvári dalárda léptek a dalpadra, de biz a közönség már ki volt fáradva, és nem méltatta a kolozsváriak sikere után kellő figyelemre a két jól iskolázott dalárdát.

Tíz órakor ért véget az első dalverseny, és természetes dolog, hogy alig lépett ki a közönség a tündéres fényben uszó piaci poesztába, mindjárt esoportosultak, találgatva vajjon melyik lesz az első — aranyos? Bajos volna azt ma már megmondani.

A verseny második napja 13-án volt, mely alkalommal a mieink tizenegyedik helyre jutottak. E verseny eredményéről lapunk bezártáig csak annyit tudunk a napilapokból, hogy itt is a budai aratott köztetszést.

Meghívó

a „Gömörmegei általános tanító-egylet”-nek Tornallya városában 1886. évi augusztus hó 25-26. napjain tartandó tizenkettedik közgyűlésére.

A közgyűlés sorrendje: I. Augusztus 25-én: a) D. u. 5 órakor előtervezet a vendéglő nagy termében. Ugyanekkor a különféle bizottságok kiküldése. — b) Este 8 órakor hangverseny (a volt Káiser-né-fele vendéglőben). — 2. Augusztus 26-án: a) 7-8-ig. A tanszerkiállítás megtekintése. — b) 8-2-ig. Közgyűlés. — A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitói beszéd. — 2. Főjegyzői jelentés — 3. Emlékbeszéd b. e. Prúnyi Ede ehizsnói tanító felett, tartja Kalandá Bertalan. — 4. Emlékbeszéd b. e. Matheidesz Gusztáv gacsalki tanító

felett, tartja id. Nagy Lajos. — 5. A népiskolai közegészségügy, felolvasa Ertl Heribert. — 6. Az olvasókönyvek használatának módja, előadó Nagy Albert. — 7. A közgyűlési oktatás célja, anyaga és módszere, tekintettel hazánk közgazdasági viszonyaira, előadó Kiss Jenő. — 8. A felnőttek oktatása a magyar beszéd elsajátítása érdekében, előadó Ifj. Járóssy Endre. — 9. A természetrajzi oktatás anyaga és módszere a népiskolában, kapcsolatban a mezei gazdaság, háziipar és kézi ügyesség gyakorlásával, előadó Koleskár József. — 10. Az ismételő oktatás és minő legyen az ismételő oktatás könyve falun, minő városokban? Felolvasa Jurin Soma. — 11. Pénztárnoki jelentés. — 12. Eötvös-alapgyűjtőbizottsági jelentés. — 13. A kiküldött bizottságok jelentése. — 14. A jövő év költségvetésének előterjesztése. — 15. Folyó ügyek. — 16. Előre bejelentett indítványok. — 17. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása. — c) D. u. 2 órakor. Közébd. — d) D. u. 5 órakor. Kirándulás az aggteleki barlangba. — A kirándulásban részt venni szándékozók sziveskedjenek legkésőbb augusztus 20-áig az egylet elnökségénél jelentkezni.

Nagy-Rőzén, 1886. augusztus 1-én.

Az elnökség.

Jelentés.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban a jövő tanév szeptember hó 1-ső napján kezdődik, mit augusztus hó 28-31-ig napjain a pót- és javító vizsga előz meg. A beiratások szept. hó 1-4-ig tartanak. Mindazon tanulók, kik tan- vagy táp díj el- vagy leengedésre igényt tarthatnak, kellőképp felszerelt (vagyontalansági bizonyítvány, vagy a szülők adókönyve s a mult évi iskolai bizonyítvány) kérvényüket f. hó 20-ik napjáig annyival inkább küldjék be, mert a később érkezett vagy teljesen fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1886. aug. 12. az igazgatóság.

Hírek és vegyesek.

Személyi hir. Alberti Károly megyei főmérnök az államépítészeti hivatal főnöke f. hó 7-én egy havi szabadságra Besztercebányára utazott.

Kinevezés. Hubay Gyula, ipolysági törvényszéki aljegyző ki a helybeli törvényszéknél hosszabb ideig joggyakornok volt, s városunkban közkedveltségn örvendett, a rimaszombati járásbíróshoz albiróvá neveztetett ki. — Fogadja őszinte üdvözlötünket!

A dalárda mult vasárnapi mulatsága anyagi tekintetben is teljesen sikerült a mennyiben 201 frt bevétel-lel szemben a kiadás csak 50 forint volt.

A Rozsnyón mult vasárnap megtartott népgyűlés — mint értesülünk a közönség általános érdeklődése közt ment végbe. Nagy hatással beszéltek: Farkas Jenő elnök és Kubinyi Géza, utóbbi különösen hangsúlyozta a közös hadsereg intézményének káros voltát a magyar ifjakra. A bizottság az országgyűlés elé terjesztendő kész kérvénnyel lépett a népgyűlés elé, melyet három tagból álló küldöttség fog Gróf Andrássy Manónak, mint a kerület orsz. képviselőjének átadni, hogy annak idején a képviselőház elé terjeszse. A kérvény leneve ez: Adassék elégtétel a nemzetnek az elkövetett sérelemért, és a közelgő újabb kiegyezés alkalmával határozottan követelendő az önálló hadsereg létesítése. A gyűlés a főtéren legszebb rendezésben, s a vidékiek nagyszámú részvetele mellett folyt le.

Dalárdánk nagyszámú kísérettel bizalom és reményteljesen hagyta el városunkat f. hó 10-én, hogy a pécsi dalversenyen újabb babért szerezzen. Mintegy 50-55-eu mentek, élükön Szabó György polgármester, Nagy Ferencz városi főjegyző, Institorisz Endre ügyvéd, a dalárda igazgatója, s Lengyel Andor a dalárda alelnöke.

A csizmadia ifjuság ma délután 3 órakor (kedvezőtlen idő esetén folyó hó 22-én) saját betegsegélyző és temetési alapja javára a Széchenyi-kertben nyári táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk. Belepti díj 20 krajczár.

Szent-István nap alkalmából a magy. kir. államvasutak állomásain f. hó 19-én Budapest állomásra 50%-al mérsékelt II. és III. oszt. személyvonatu menettérti, illetőleg díjmentes vissza utazásra jogosító közönséges menettérti jegyek fognak kiadni. A visszautazás bezárólag augusztus 28-ig történhetik. — A feled-tiszolezi, miskolc-füleki, bánréve-dobsinai szárnyvonalak állomásain kiadandó menettérti jegyek — vissza utazás alkalmával — a hatvan-miskolczi utirányon át is érvényesek. — Podgyász szabadsuly nem engedélyezte tik.

Tüzereink. a losonezi katonasággal együtt f. hó 9-én kora reggel indultak utnak Miskolcz felé, honnan 3 napi gyakorlat után Kassára mentek.

Óriási zivatar vonult el városunk felett folyó hó 12. napján délután. A hoszu szárazság után kívántunk is már egy kis esendes esőt, de a vészjósló fellegek sűrű tornyosulása csakhamar eloszlatták reményünket. A jéggel vegyes borzasztó záporosodt csaknem 3/4 órahosszig tartott, s — mint értesülünk — megyénk északnyugati részén a kiut levő termést teljesen tönkretette. A két napi roppant hőséget hűvös idő váltotta fel, melynek gazdáink nem nagyon örülnek.

A vörheny, mely az elmúlt tavasszal megyénkben oly bőven szedte áldozatait, városunkban ismét fellépett. Ova intjük a szülőket, hogy gyermekeiknek e ragályos bajtól való szorgos megóvását szem elől ne téveszszék.

A bicycle kezd városunkban mindig nagyobb teret hódítani, a mennyiben nemesak a kis gyermekek barátkoznak meg a tricycle által nyújtott élvezettel, hanem ifjak is igyekeznek bebizonyítani, hogy nem egészen érzéketlenek a sport eme szep s valóban testedző neme iránt.

Lezuhant tehervonat. Folyó hó 9-én A Isó- Barczika mellett a Gróf Andrássy Manó tulajdonát képező keskeny vágányu vasuton egy mozdony 14 terhelt kocsi-val kisklott, s a másfél ölnyi mélységbe alázuhant. Szemezőt névű mozdony vezető szörnyet halt, a fűtő pedig életveszélyesen megbesesült.

Társas kirándulás Ajnácsköre. A m. kir. államvasutak városi menetjegy irodája ma aug. 15-én Budapestről társas kirándulást rendez külön vonattal a regényes fekvésű Ajnácskő fűrdőre. Indulás reggel 6 óra 20 perczkor, érkezés 11 óra 50 perczkor délelőtt. A társas ebédet, s a környékre való kirándulást társas vacsora, hangverseny és táncmulatság fogja követni. A vendégek éjfélt után 1 órakor külön vonattal indulnak vissza Budapestre.

A budapesti állami közép ipartanodában a beiratások f. évi szeptember hó 1-ső napjától 10-ik napjáig tartanak; s tanulóknak a beiratásnál szüleikkel vagy gyámjikkal kell megjelenniük.

Iskolai értesítés. A budapesti II. ker. közs. polgári fiúiskola mellett felállított középkereskedelmi iskola III-ik osztálya is megnyílik az 1886/87 tanévben. Ezen iskola a főgymnasiumokkal s főreális iskolákkal egyenrangú s a III. osztály bevezése után érettségi vizsgálatot tesznek a növendékek. Az intézet egy éves önkéntességi joggal van felruházva, s ama fontos társadalmi és nemzetgazdasági feladatnak, hogy hazánkban a kereskedelmi, üzleti és hivatali pályához művelt és becsületes szakembereket neveljen, minden tekintetben megfeleljen. — A felvételi és beírás az 1886/7. évre aug. 30-tól szept. 3-ig tart (II. ker. Vizi-város, Madvo-utca 5-ik sz. II. em.)

A „Képes Családi lapok“ 46. számának tartalma a következő: Egy boncoló asztal élményei. (Elbeszélés, vége.) Sikor Margittól. — Ne szállj lelkem, ne szállj! (Költmény.) Pósa Lajostól. — Edith. (Elbeszélés) Ifj. Szász Bélától. — A kolera Európában. (Tárca.) — Egy asszony regénye. (Folytatás.) Gellér Jenőtől. — Szerelm a holdban és a föld alatt. Angol regény, folytatása.) Ifj. Golenich Ferenczről. — Liszt Ferencz. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Jézus az irástudók közt. — A csásb. asztal. — Menyesske új otthonában. — Liszt Ferencz. — Melléklet: „Egy anyakönyv titkai.“ (Társadalmi regény. Kászonyi Danieltől.) 289—304 oldal. — A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Számítási fejtörő. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Hymen. — Gyászrovat. — Apróságok. — Szerkesztő postája. — Hirdetések. Előfizethet: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám.

Az „Ország-Világ“ 32-ik (aug. 7-iki) száma több kellemes meglepetésben részesíti az olvasót. Első sorban említjük Eötvös Károly népgyűlésen tartott híres beszédének sajtóközvetítését, illetőleg annak hasonmását. Liszt Ferencz életéből is több érdekes kép van az arcképek kívül s az elhunyt zongora-írányról Ambrus Zoltán ir szép nekrológot. A lap többi közleményei: Reviczky Gyulától egy nagyobb szabású költemény: „Ifjú pessimistának“ czimvel. Margitay Dezsőtől, „Légyfogás“ elbeszélés: Bródy Sándortól a „Szinészvér“ regény folytatása, mely minden számban nő érdekességében; Porzolt Kálmán folytatja fűrdői történeteit s e számban Borszékéről ir egy vig beszélykét, melyet esinon illusztrációk élenkítenek; esinon van átültetve Aurnsnek is egy szép dala Kacziány Gézáttól. „A hétről“ Székely Huszár eszevegi elmondani valót, mint rendszeren. Aztán jönnek a nagy gonddal szerkesztett rovatok s még egy egész sora a művészi képeknek az említettek kívül. — Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, keeskenői-utca 6. sz.

A rimaszombati dalárda folyó évi augusztus hó 8-ik napján tartott mulatsága alkalmával felülfizettek: Török Bálint ur 70 kr. Beliczay László ur 70 kr. Horváth László ur 30 frt 20 kr. Kálmán János ur 70 kr. Szeverényi János ur 70 kr. Beeske Bálint ur 70 kr. Lenkey István ur 70 kr. Dideczky Jánosné 20 kr. Rakottay Lajos ur 20 kr. Dapsy József ur 40 kr. Miskolezy István ur 70 kr. Varga Lajos ur 20 kr. Szláv Károly ur 20 kr. Marton János ur 70 kr. Dr. Zehery István ur 20 kr. Badinyi Gyula ur 40 kr. — Kegyes adományaiért fogadják dalárdánk nevében hálás köszönetemet. — Rimaszombat, 1886. augusztus hó 10-én.

Fülep Benjámint, dalárdai pénztárnok.

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

843. sz. — Gömörmegye tornallyai járáshoz tartozó Ragályi körorvosi állomás, a volt körorvosi Dr. Istók Barnabás eltávozására folytán megüresedvén, annak betöltésére végett ezennel pályázat hirdetik. A körhöz 13 község tartozik; székhelye: Ragály. A körorvos évi fizetése lakbér és uti általánnyal együtt 1000 frt. Ezért tartozik a körorvos a körhöz tartozó községekből a betegeket minden külön díj fizetés nélkül gyógyítani, a szükséges előfogatról azonban a körorvost igénybe vevő tartozik gondoskodni. Tartozik továbbá a körorvos minden községben havonként egyszer megjelenni, a midőn külön előfogati díjat nem igényelhet. — Az ezen körorvosi állomást elnyerni ohajtók felhívattak, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó évi augusztus hó 31-ig adják be.

Tornallya, 1886. évi július hó 22.

Osváth Dániel, s. k. s. szbiró.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

5243. sz. Árlejtési hirdetés.

A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló pelsőci központi fiókfogház helyiségeinek 1887. évi világitásához szükséges kőolaj szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdetik, s árlejtési határnapul 1886-ik évi szeptember hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája ezen kir. ügyészség hivatali helyiségében kitézetik, — s arra a vállalkozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a kir. ügyészségnél megtekinthetők; és hogy az árlejtésre kitézett határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak. — Ezen árlejtési hirdetés szokott módon közhírré tétetik.

Rimaszombat, 1886. július hó 30-án.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

5242. sz. Árlejtési hirdetés.

A rimaszombati kir. törvényszék felügyelete alatt álló pelsőci központi fiókfogház helyiségeinek 1887. évi fűtéséhez szükséges tüzfű szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdetik, s árlejtési határnapul 1886-ik évi szeptember hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája a rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségében kitézetik, s arra a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek a rimaszombati kir. ügyészségnél addig is megtekinthetők, s hogy az árlejtési határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Rimaszombat, 1886. évi július hó 30-án.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

A miskolezi kereskedelmi- és iparkamarától.

Tudósítás.

287. sz. — A m. kir. államvasutak miskolezi üzletvezetősége folyó évi július hó 20-án kelt átirata kapcsán megküldte a miskolezi vasutállomáson fel- és leadandó küldemények házhoz szállítása tárgyában Wilhelm Hermann helybeli ezéggel kötött szerződését, a kamara tagjai s az érdekeltek körökkel való közlés végett.

A szerződés terjedelménél fogva nem közölhető s így utalunk kell arra, hogy az hivatalos helyiségünkben betekinthető.

Általánosságban elmondhatjuk a szerződésről, hogy az a fuvarozó közönség érdekeinek védelméről az üzletszabályzat által engedélyezett módon s mérvben gondoskodik; magáról az intézményről pedig, hogy az méltán kiérdemli a kereskedő világ támogatását.

A kamara sokban járult ahhoz, hogy a hivatal itt rendezesíttessék s annak vezetésével épp a föntnevezett czég bizassék meg. Epen azért szívesen felel meg az ebbeli megkeresésnek, hogy a Wilhelm Hermann ur által kezelt hivatalt a fuvarozó közönség figyelmébe melegen ajánlja.

Miskolcz, 1886. július 31. — A kamara elnöksége:

Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimasor-utca 34. szám alatti emeleti lakás bármely naptól bérbeadandó. — Értekezhetni Tomay Alajos férfin szabó urnál ugyanott.

Magyarország leghíresebb s legszépségsavdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb fűdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hugycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez. — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízberlőnél Nyitregyházán; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Regale és vásárjog bérlet.

A gróf Serényi László ur — általam bérelt — putnoki italméresi jogát, a „Vám“ vendéglő helyiséggel, nemkülönb a putnoki vásárjogot, együttesen vagy külön-külön, 1887. évi január hó 1-től számított 4 évre, családi körülmények miatt alerbe adni, vagy bérleti jogomat valakire átruházni szándékozom; esetleg az italok kimerésére, kellő biztosíték mellett, csepost is felfogadok.

Kik ezen bérletet tölem által venni hajlandók, szíveskedjenek zárt ajánlataikat hozzám, vagy Farkas Gyula putnoki lakos ügyvéd urhoz. 300 forint bántéppénzzel ellátva, folyó évi augusztus hó 28-áig, benyújtani.

Az ajánlatok, a most nevezett ügyvéd ur által, folyó évi augusztus hó 29-én d. u. 2 órákor fognak Putnokon, a „Vám“ vendéglőben nyilvánosan felbontatni. Az ajánlatok közötti szabad választási jogot magamnak fentartom.

A bérleti feltételek nálam, vagy Farkas Gyula ügyvéd urnál, bármikor megtekinthetők.

Putnok, 1886. évi július hó 29.

2—3

Neumann Hermann, putnoki lakos.

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombat.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alaku, nagyságu és színű, saját gyártmányu s kőszennel is fűthető kész, raktáron levő

cserépkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek.

8—*

Andrik Sámuel.

Regale bérlet.

A putnoki közbirtokosság putnoki és dienesfali italméresi jogait, a „Dobogó“ és „Kacska“ vendéglői helyiségekkel együtt, 1887. január 1-től számított 6 évre, zárt ajánlatok útján, együttesen bérbeadatik.

A bérleti feltételek alólirottánál, vagy Putnok város közházánál, bármikor megtekinthetők.

A zárt ajánlatok 200 forint bántéppénz melléklése mellett, folyó évi augusztus 28-áig, alólirottánál nyújtandók be.

Az ajánlatok, melyek közt a közbirtokosság tetszése szerint választand. folyó évi augusztus 29-én délelőtt 11 órákor, Putnokon a „Kacska“ vendéglőben, nyilvánosan fognak felbontatni. — Putnok, 1886. évi július hó 29.

2—3

Farkas Gyula, ügyvéd.

Bérlet.

Rimaszombat város határában fekvő, mintegy 194 hold elsőosztályu szántóföld és rétből álló tagosított birtok, a várostól negyedóránnyira az országút mentében: gazdasági épületekkel, cseléd és lakházzal ellátva, gazdasági beruházásokkal, esetleg őszi vetéssel együtt folyó évi szeptember hó 30-tól számítandó 6 évre haszonbérbe adatik.

Bővebb értesítést nyerhetni alólirott tulajdonosnál.

Rimaszombat, 1886. augusztus 1.

2—2

Horváth János.

Földbirtokosok és gazdák figyelmébe.

Van szerencsénk a vidék t. földbirtokosait és gazdáit ezennel tiszteletteljesen kiértesíteni, hogy az idény megnyitásával buzaterméseiket, a legkisebb mennyiséget úgy, mint a legnagyobbakat mindig a legmagasabb napi áron megvenni készek vagyunk.

Hogy a környék termelőinek egyenes és közvetlen összeköttetése a gőzmalommal, tehát a fogyasztóval, csakis az előbbieknél válhatik és válik előnyére, azt bővebben kiemelni szükségtelen, csak arra szorítkozunk, hogy a t. termelő urakat biztositjuk, hogy a buza átvételét és a kötések legombolyítását mindig a legkulánsabb módon eszközöljük és mentül gyorsabban, azonnali készpénzfizetés mellett a felek legnagyobb meglegedésére fogantositjuk, miért is reméljük, hogy a termelő urak buzaeladási ajánlataikkal bizalommal s közvetlen hozzánk fognak fordulni.

A buzavásárlást malomhelyiségünk irodájában eszközöljük, hetivásárok alkalmával pedig a vásártéren levő buzavásárlási raktárunkban. (Fretska-féle ház).

4—4

LOSONCZI GŐZMALOM.

Haszonbéri hirdetés.

Csizben, a közbirtokosság tulajdonát képező italméresi jog két korcsmával, három egymásután következő évre 1886. év szeptember 19-én délelőtt 10 órákor, nyilvános árverés útján a község házában bérbe fog adatni, mire a bérleti szándékozók, 10%-el ellátva, meghivatnak.

A haszonbér 1887. évi január 1-én kezdődik.

A feltételek alólirottánál Csizben megtekinthetők.

Horváth József,

4—4

közbirtokossági igazgató.

Hirdetmény.

4376. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Várady József s neje végrehajtónak Nagy sz. Lenkey Zsuzsanna végrehajtást szenvedő elleni 177 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tszék területén levő Zádorfala község határában fekvő, a zádorfalusi 117. sztkben foglalt Nagy szül. Lenkey Zsuzsanna tervez álló ingatlanokra 137 frt és a zádorfali 191. sztkben foglalt Nagy sz. Lenkey Zsuzsanna, Nagy Imre s neje Orbán Julianna nevében álló birtokra az árverést 173 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. szeptember hó 29. napján délelőtt 10 órákor Zádorfala községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis zádorfali 117. sztk. ingatlanokra 13 frt 70 kr, a 191. sztk. ingatlanokra 17 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiktöltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántéppénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1886. évi július hó 2-ik napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

9—3

Fornét, kir. tszéki elnök.